

U *Petak 13. decembar 1929.*
podne kod “Moskve”. Matic saopštava da ima nešto
odlučujuće (décisif) da saopšti.

Nedelja 15. decembar
Dobio *Variétés* oktobar–novembar. Bio u *Politici*, na pre-
lomlu strane “Književnost i umetnost”: Marcel Ar-
land. (...)

Nije dobro živeti od časopisa (*Du Cinéma, Variétés, N.R.F.*),
ni od “književne borbe” u *Politici*, gde se ne vidi čak ni ona,
prilagođena, to jest ublažena akcija koja bi imala da ide pa-
ralelno sa akcijom jednog Berla ili jednog Malrauxa
(protiv kojih s pravom ustaje André Thirion), a kamoli
neka akcija koja bi išla paralelno sa akcijom Thiriona i
nadrealista uopšte. Čak ni senka toga. — Ne. Ili čekam,
le coeur battant, *La Révolution Surréaliste* No 12, jer će biti
opet hrana, putokaz, i imati 120 strana! Imao sam pravo
kada sam se podsmevao “konstruisanju” biografije (putova-
nja, ljubavne avanture, stilizacija ličnosti, susreti, doži-
vljaji...). Ali bez toga ne mora značiti *iznad* toga, kao što bez
neke književne ili uopšte kulturne akcije ne mora značiti
iznad. (...)

“Je te salue, vieil océan!”

Sreda 18. decembar 1929.

Utorak, 17. — Dobio *La Révolution surréaliste*, sa Bretonovim
Drugim Manifestom, Anketom o ljubavi, Aragonovim *Uvodom u*
1930, scenarijom Bunjuela i Dalija za film *Un Chien an-*
dalou, Thirionovim člankom *o novcu*, René Crevelovim
pamfletom o Dreyfusovoj Aferi (*Le Point de vue du capita-*
ine) itd. DOBRO JE.

Ali sa mnom nije dobro. Čuo sam večeras jedno mišljenje o Bretonu koje me je deprimiralo, jer dolazi od nekoga koga sam ipak smatrao svojim jedno-mišljenikom, pa čak i svojim drugom u svemu onome što osećam da nam predstoji u vezi sa projektom o osnivanju časopisa, i sa zaključcima koji se neminovno nameću iz Bretonovog *Drugog Manifesta*. Dotični do krajnosti nipo-daštava Bretona, jer kako bi mogao nešto značiti neko koga ja mogu da po-znajem lično!? “Eh, da je to Jack London!...” Dobio dva pisma od Mime. Bio u podne kod “Akademije” sa Crnjanskim. Napisao Mimi dugačko pismo i poslao mu Slobodanove *Ustavobranitelje*. Bio u *Politici* kod Vlade. — Posle ve-čere, kod “Kolarca”, izvanredan film *Senke ulice*. Kako se zove devojkica? Mo-že da predstavlja ljubav. To je najviše što se može tražiti.

Ponedeljak 30. decembar 1929.

Nedelja, . 29. — Pisao članak *Podaci duhovnog života*. Matić kod Ace. Uveče bili u “Manježu”, Velmarov komad *Bez ljubavi: Dostojevski, Raskoljnikov, Hudože-stvenici, čorbine čorbe čorba*.

Ponedeljak, 30. — Dobio knjigu kolaža Maxa Ernsta *La femme 100 têtes*, sa izvan-rednim Bretonovim *Avis au lecteur (dépaysement)*. U podne bila — Isidora! Zatim išao u *Politiku*, odneo članak za sutra (*Podaci...*) i uzeo reviziju *Poezija i humor*. Posle ruč-ka skupljao “U nekoliko redi”. Otišao opet u *Politiku*, tamo Aralica, Trivunac; čaj sa Vladom; Velmar, Merdarija... Otišao u *Glasnik*. Vratio se u *Politiku*. Pisao sa Batom Vukadinovićem pismo Mimi. Bio u fotografskoj radionici. Posle ve-čere gledao *Art* od Ozenfanta, zatim završio reviziju *Šekspirovi Soneti Crnjanskog*.

292

(...) : kad sam bio sa Crnjanskim i M. Bogdanovićem kod “Potrošačke za-druge”? kad je bila PRATNJA? kad sam se gnjavio sa Grolom u *SKG*? kad je bio Buster Keaton, *SPORTISTA*? kad sam pisao, u spavaćoj sobi pošto je kroz moju brisala ledena košava, *Humor i Poezija* (a Aca mi je to veče poslao jednu dobru humornu pesmu)? (...)

DRUGA CELISHODNOST

Nemoj se zagledati, rekao sam ili ne, u taj zid koji ivicom gori,
Ako si rad da ti i sutra livada bude livada

.....

30. 12.1929.

Utorak 7. januar 1930.

Sreda, 1. — Kod Vučovih dočekali “Novu godinu”. Dakle, lane sišli dva sprata niže, a tek ove godine vratili se u svoj stan.

Četvrtak, 2. — Matić i Aca kod mene. Sastavili pitanja za prvi sastanak eventualnih saradnika novog časopisa. Požar u susednoj (Milanovoj) kući. Vatrogasci (to jest pompijeri) i žandari (to jest policajci).

Petak, 3. — Bili na premijeri drame Toše Manojlovića *Centrifugalni igrač*. (...)

Nedelja, 5. — Kod Ace, čitao im dve poslednje scene prvog čina još nekrštene Vanove i moje drame. (...) Poslednjih dana radio korekturu i reviziju Crnjanskove *Ljubavi u Toskani*.

Ponedeljak, 6. — *Humor i Poezija u Politici* (“Božićni broj”).

Utorak, 7. — (...) Posle večere kod Vučovih. Matić o časopisu. Izvesna dobra rešenja.

Iz mog pisma Vanu od 14. januara 1930:

293 (...) Bio sam se naljutio (sa razlogom, veruj) i izašao iz *Politike*. Onaj gejak Milan Gavrilović bio je našao da je moj članak o humoru “nepismen, šupalj, pretenciozan i rđav školski zadatak”, upravo “*đubre*” (ta mu se reč najviše dopala), “*đubre* koje sramoti božićni broj”! Načinio se čitav lom. Ribnikar apsolutno zahteva da ostanem, jer bi moj izlazak značio “rušenje njegovog autoriteta” (Herzog Leonardh Gostfeyn). S obzirom na to, i s obzirom, još više, da smatram da ne treba napustiti jednu stvar tek tako, olako, iz ponosa, sve dok ne dođe do *pravog* loma, s obzirom na mnoge razgovore, dogovore i pregovore, izgleda da ću nastaviti, pod uslovom da to bude žešće još, i nekompromisnije. Ali u današnjoj književnoj strani nisam učestvovao. Žika Milićević se požurio da iskoristi priliku i da plasira jednu merdariju pod naslovom “G. Jovan Dučić”. Sve se to zajedno zove, zar ne, “književna borba”. (...)

Ponedeljak 17. februar 1930.

Utorak 14.I. — Prvi put, ovog utorka, mene nema na strani “Književnost i umetnost”. Žika Milićević dočekaio svojih, ni prvih ni poslednjih, pet minuta, pa se raspisao o Dučićevom geniju. Naravno, nije mogao izostati, bar na

slici, ni onaj imbecilni Arvers, sa cilindrom na glavi i svojim famoznim sonetom koji mu je, od čitavog njegovog opusa, jedini osigurao besmrtnu slavu i koji mu viri iz džepa, s kojim (naime, Arversom i sonetom a ne cilindrom i džepom) nas je B. P. poslednja dva utorka tako revnosno, tako nemilosrdno ugnjavio.

Petak 17.1. — Pisao Vanu, poslao mu tekst našeg poziva na “dogovor o pokretanju jedne književne publikacije”, u stvari na *osnivački sastanak nadrealističke grupe*.

Ponedeljak 20.1. — U *Politici* izašlo *Povodom novih Drainčevih pesama*. To je moj “Uvod u 1930” (cf. moto, citat Aragona).

Subota 25.1. — Sastanak u Vučovoj trpezariji: OSNIVANJE NADREALISTIČKE GRUPE.

? — Kod Ace, u njegovoj sobi, uveče, Aca, Matić, ja, Vane, Slobodan Kušić, Đorđe Jovanović. Pisali rotacioni automatski tekst. Uspelo.

Utorak 4.2. — U *Politici* moj *Pregled časopisa*. Književnik: A. B. Šimić, Krklec, Stanislav Šimić. *Pro domo sua* od Krleže.

Utorak 11.2. — U *Politici*, *Jedna plaketa i jedan plakat*: o Ranku Mladenoviću (*Grivna*) i o Četiri strane (*Onizizam smrti*) Đorđa Jovanovića, Đorđa Kostića i Oskara Daviča, čija se imena, kao i oznaka “Nadrealistička izdanja”, ovde prvi put pominju.

Subota 15.2. — Otputovao Vane. Vraća se u Vrnjce...

Nedelja 16.2. — Mučio se oko *Ljubavi u Toskani*.

Ponedeljak 17.2. — (...) Uzalud tražio Bihaljija. Bio u *Politici*. (...) Uveče kod nas Crnjanski sa gospođom Vidosavom Crnjanskom (kojoj je posvećena *Ljubav u Toskani*), Aca i Lula.

Četvrtak 27. februar 1930.

Utorak 18.2. — U *Politici*: B. P. “Tuđe vreme je tuđ novac” i M. R. “Puto-pisi Miloša Crnjanskog”.

Nedelja 23.2. — Mučio se sa dr Milanom Markovićem i njegovim uvodnim predavanjem. Bio Crnjanski. (...) Uveče pisao.

Ponedeljak 24.2. — Napisao o *Hernaniju*. Bio u *Politici*, bio u *Glasniku*, opet u *Politici*.

Utorak 25.2. — Na književnoj strani članak o Milanu Markoviću (“Ex cathedra” — *Stručno shvatanje književnosti*), *Stogodišnjica “Hernanija”* i beleška o Virgilu Poljanskom. U podne sa Crnjanskim kod “Ruskog Cara”. Ručao Vlada Ribnikar kod nas. Uspeo je, kaže, da se konačno oslobodi dvorskog agenta Milana Gavrilovića. (...) Posle večere kod Vučovih: Joyce, *postignuće* — diskusija sa Mitom.

Sreda 26.2. — Posle ručka kod Ace: došli Đ. Jovanović, Kostić, Davičo. Skrupuli, avanturizam i regresija. — Pismo od Mime Aci. Kult nad ličnošću. Rastkovo pismo. (...)

Četvrtak 27.2. — Prevodio Koču sa Acom (*Pohvala osrednjosti*, tj. *Eloge de la médiocrité*). Matić doneo onaj deo našeg članka (*Uzgred budi rečeno*) koji dođe posle Gligorićevog pisma. (...) Kasno noću pisao Bretonu i Mimi.

.....

Subota 1. mart 1930.

295

Petak 28.2. — Prevodili Kočin Članak. Izašao sa Acom. Bio u *Politici*, gde tamni, ledeni lom zbog časopisa *Venac*, koji sam zakačio u članku o Milanu Markoviću, i, naročito, zbog odustajanja Bogdana Popovića da dalje objavljuje svoje *Listiće s drveta života i znanja*. On je naime saopštio Vladi da su njegovi prijatelji skrenuli pažnju kako izgleda smešan objavljujući svoje članke preko puta mojih, u kojima ga stalno izvrgavam ruglu, njega i njegova shvatanja, što on nije primetio, kaže, jer nikada me nije čitao. — Mita doneo pesmu. (...)

Subota 1.3. — U podne kod “Kasine”, Matić, ja, Đoka Jovanović, Petar Popović. Posle ručka došao Crnjanski, s njim na Kalemegdanu i kod “Ruskog Cara”. Vratio se kući. Pošao sa Acom. (...) *Politika*, dogovor sa Vladom, instauracija prelaznih strana “Književnost i umetnost”, bez mog potpisa, da bi se smilostivila ona matora kornjača. Jer ako bi baš sada, posle odlaska Milana Gavrilovića, izašao iz *Politike* i Bogdan, “svet” će reći da iz *Politike* beže njeni najbolji i najugledniji “prijatelji”... Dakle, ja treba da razumem situaciju i da Vladi pomognem svojim privremenim i prividnim povlačenjem. — Krklec doneo članak o Tinu. (...) “Akademija”, sastanak sa Gligorićem. Zatim, Milan Bogdanović, Crnjanski, Vujić. — Kod kuće. 9h

Matić. Išli u bioskop “Korzo”: *Hadži Murat* (Možuhin). Ja tenebrozan iz razloga koji sa svim ovim šriftštellersko-publicističkim zavrzlamama nemaju nikakve veze. Napisao Vanu.

Ja i u ovom trenutku, kada se počinje graditi ono što je zaista *moje*, moram da konstatujem da se bavim nekom literarnom strategijom koja pored svega toga što služi i nadrealizmu, pored svega toga što je poštena, borbeno i efikasna (cf. *Život i rad*), nije ono što ja treba da činim, na planu *neophodne paljevine i pravog saznavanja!*

Ponedjeljak 3. mart

Nedelja 2. — U podne izašao i našao se sa Acom, Matićem i Đorđem Jovanovićem. (...) U 6h otišli na Univerzitet. Predavanje Sime Pandurovića. Prva kolektivna manifestacija nadrealista. Tužno: ispalo je da se borimo za modernističku književnost (cf. večerašnju *Pravdu*). Uveče prevodio Gidea (zamena ako Bogdan ne da *Listiće*). Posle napisao tri strane za Matićev i moj članak.

296

Ponedjeljak 3.3. — U podne šetao sa Crnjanskim na Kalemegdanu. Posle, kao idiot, pisao “U nekoliko redi” za Književnu stranu. Otišao u *Politiku*. Saznao od Vlade da je Živko Milićević preuzeo da piše članak i čak beleške. (Videćemo ih sutra.) Vratio se kući, ponovo otišao do Vlade i rekao mu da ne mogu učestvovati, uškopljen, u fabrikaciji te strane. (Otprilike tako.) Ako, međutim, ovo povlačenje nije (a nije) strategijski gest, ostajem ipak — i preko mene sva ona relativistička linija koju sam sprovodio, zajeban — i to od strane Ž. M., intimnog, kažu prijatelja dr Milana Markovića. A Pavle Popović je poručio da se malo pripazi itd. Dva pasuljarna poteza — i mi šah-mat?! Jedna Vladina burgijada i gotovo?! A ne! (...)

Iz mog pisma Vanu Boru od 13. marta:

(...) Sutra ili preksutra stiže u Beograd André Thirion, i ostaje dva dana.

Juče i danas sam se tako strašno svađao sa Crnjanskim (*Politika*, borba za modernu književnost, nadrealizam, i on je čitao na Univerzitetu sa Pavlom

Popovićem, ja odbijam da preko *Vremena* napadnem *Politiku*, itd., svud nesloga, prirodna).

Odgovoriću Jeremiji Živanoviću na preključerašnji njegov članak u *Politici*. (*Prošlost i sadašnjost "Venca"*). (J. Ž.)

(...) Ne zaboravi, u eventualnom razgovoru sa novim gostom u Sanatorijumu (to jest Milanom Gavrilovićem), ako ja budem pomenut, da je on taj koji je *garantovao* Dučiću da ću ja "izleteti" iz *Politike*. (Apsolutno autentično.) Bez veze sa mnom, treba da znaš da on nije svojom voljom, ni voljom redakcije, niti izašao iz *Politike*, niti došao u Vrnjce.

(...) Nisam još svršio ni svoje odgovore za Anketu, ni članak sa Matićem, ni san, ni beleške. Danas treba da je složen Mimin *Plamen bez smisla*, koji ide u Pariz na korekturu.

Thirion piše da će on, po svoj prilici, doneti Aragonove i Bretonove priloge. (...)

297

Iz mog pisma Vanu Boru od 25. marta:

(...) Čim je Thirion otputovao za Bugarsku, započeli smo Anketu, koja je zahtevala jedan *ogroman* posao. Svakom pitanju našli smo najmanje po jedan *moto*, što u isto vreme čini kao neku antologiju naših (nadrealističkih) veličina (od Plotina i Ramona Lulla, do Bretona). Vanredno. Anketa je izlepljena i prepisana na 69 strana velikog (trgovačkog) formata. U časopisu će izneti sigurno preko 40 strana.

Ja još imam da odgovaram na dva pitanja (Odgovornost i Čudo), pošto nisam zadovoljan svojim odgovorima. Korekture već stižu. Trebalo je, osim toga, napraviti komplikovani raspored ankete (razna slova za pitanja, motoe, pa motoe iznad pojedinih odgovora, pa potpise itd.). Štamparske borbe su otpočele.

Koča je poslao svoj članak, sa mnogim ispravkama.

Thirion putuje kao "zvanično lice" (dopisnik *Ere Nouvelle*), izradili smo mu *besplatnu* kartu *svuda* po Jugoslaviji. Etc. *Njegov put nema nikakav drugi karakter*.

(...) Imali smo muke sa tvojim odgovorima: pišeš neverovatno aljkavo, ne pazeći ništa na gramatiku, jezik, interpunkciju itd. Sve se to moralo popravljati!

Od francuskih nadrealista još ništa. Po Thirionu i po Mimi, mora ovih dana sigurno stići. Izgleda da će Aragon poslati nešto vrlo značajno o Rimbaudu itd.

Fotografije tvojih dveju slika ispale su odlično. "Žena" je sasvim drukčija no u originalu, mnogo misterioznija. (...)

NAKNADNO UPISANO

Subota, 5. — U *Politici*, sudski izveštaj pod naslovom *Nadrealista koji je u reči "neko" našao uvredljiv izraz*. — Napisao *LAMENTACIJU* koja počinje rečima: "Gde sam? Da, za svojim pisacim stolom." a svršava rečima: "i tone iza vidika vekova, i roni, i ide od...". *Ta Lamentacija ulazi* u moj odgovor na pitanje o ČUDU u ČELJUSTI DIJALEKTIKE.

Nedelja, 6. — Aca, Matić, Đorđe Jovanović i ja pišemo izjavu povodom jučerašnjeg sudskog izveštaja. 298

Utorak, 8. — U *Politici*: "Ko su trinaest nadrealista?" od Vladana Bataveljica, i jedna mistifikacija (verovatno Bate Vukadinovića) pod naslovom "13x2=13", sa podnaslovom "Koliko ima kod nas nadrealista". Potpisano: Milan Petrović, Petar Cijuk, Stanoje Plavšić, Janez Ocirek, svi rođeni u velikoj Dr-
cinoj glavurdi.

Četvrtak 10.4. — Pišemo našu drugu izjavu za *Politiku*, koja ima karakter prvog nadrealističkog manifesta, i koju je uglavnom (u glavnom) sinoć napisao *sam Matić*, koji se sve do juče energično opirao koncepciji da čitavu svoju akciju obeležimo kao izričito i "ortodoksno" nadrealističku.

Sreda 23.4. — Odštampan PROSPEKT. Počeli pisanje adresa i ekspediciju.

Četvrtak 1.5. — Matić večeras u "Moskvi" opalio šamar Zvezdanu Vujadinoviću, koji treba sutra, u okviru "Prvog modernističkog večera", na Novom univerzitetu da održi predavanje pod naslovom NADREALIZAM I LITERATURA.

Utorak 3. jun 1930.

Tri meseca bez dnevnika!

Čeljust dijalektike *** Uzgred budi rečeno *** Sejati sitnu so da rodi
krupna *** 160 primeraka na kunstrdruku hartiji *** I u nepredvidljivim di-
jalektičkim momentima ovog aktiviteta *** Budilnik *** Da nema vjetra,
pauci bi nebo premrežili *** M'VRAUA *** Društveni život u 1930 ***
André i Katia *** Munja upravlja svima stvarima *** Misterija ljudske
glave *** Čuvaj se! Izigravajući sablast, čovek postaje sablast *** Zid agno-
sticizma *** Zadržano bekstvo nadstvarnosti *** Nadrealistički slikar Živa-
nović-Noje i njegovi snovi iz noći u noć *** Zarni vlač *** Početak svakog
fanatizma *** The New St. Louis Blues *** Zlatan presek obmane *** Le
monde devrait finir par une belle terrasse de café.

Nedelja 8. jun 1930.

Gadost raste: Prvi dan "duhova", Prvi dan "svesokolskog sleta". *La connerie et
l'ordure*. Sviraju (čuje se iz Ric-bara) "Dona Klaru".

299 Sve što ovde nije bilo rečeno. X.Y. na primer, na veliki konfuzan primer.
Reći. Ne reći. Prećutati.

.....

Tas de bêtes féroces, puantes.

Svi ćete vi biti obešeni. Svi ćete vi biti obešeni. Noge i ruke. Uzalud.

.....

Oni na onoj sinočnoj večeri: monstruozno glupi, ali pre svega *ORDURES*.
Prodani.

(*LANUIT. LA DUR E DELANUIT*. To je drugo.)

Koliko, zaista, postoje samo nadrealisti. Ja sam za André Thiriona. (...)

Hoćemo li se osvetiti jednoga dana, jednoga dana radi koga vredi živeti, ho-
ćemo li opstati, osvetnici, mi? Sve nemogućnije. Jaz. Ja ne nalazim da je
to smešno govoriti o jazu između nas i *njih*. Most terora! Most terora jedino!
Most terora jedino preko tog jaza. Gušim se. Evo ti moja reč. Znam te: u no-
vinama si, oko stolova, pred svojom čašom vina, dvorska budala si ili cinik,
u autobusu si, gledam te, odan si ili neveran, podlac si, dopada ti se, dirnut
si, gazda si u kafani kod Mostara, ili mali "prečanin" zadivljen zgradama

u prestonici kakvih nema ni u Pešti, špijun si, *flic*, potkazivač, kućni prijatelj, savesni tridesetogodišnji sudija. Činjenice. I ja se gušim.

Na našoj, samo na našoj strani istina je, i Ljubav, i razum, i zdravlje, i razumljivost, i logika. Da. *The New St. Louis Blues*. To reći. Voleti i delovati. Slepici! Nitkovi! Bolesnici! Čankolizi! — znam.

LJUBAV.

Jasno mi je. Nikad mi sve to, ovde levo i tamo desno, nije bilo jasnije. Nikad mi veza svega, i neuporedivost svega nije bila jasnija. Taj JAZ.

Ima ih još na svetu kojima je dozlogrdilo, dozlogrdilo zaista. Kikoćete se? Još malo, još malo pa ćete krkljati. Šibate po tabanima? Još malo pa će se te vaše ruke grčiti. Ima ih još na svetu kojima je dosta. Dosta te odvratne, te blesave, te zločinačke komedije sveta! Ja ne znam šta vas može zadržati na nizbrdici vaše izbezumljenosti, vašeg dobra i zla, vašeg zla.

PROTIV "IZVRNUTIH RUKAVICA".

I kao da to nije dovoljno, taj *bes*, taj *furor*, da bi sav svet bio naš, nama je bilo dato da je i ljupkost čak, da je i nežnost, i bolna osetljivost, da je i humor na našoj strani. Sve, osim *moći*, u našim je rukama. Ona ide. Ona ima hod genija, ili idealne žene, čiji odsevi prelaze, konkretni, preko lica voljene žene. "Njena su ramena hladna pletiva poraza. Nad ponorima, nad razmrskanim nadama, jezerska pletiva ljubavi."

Ja se nadam.

Petak 13. jun 1930.

DANAS SE POJAVILO NEMOGUĆE.

Pismo Vanu Boru u Vrnjce:
Beograd, 4. novembar 1930.

(...) Danas sam dobio i isečke iz "Pravde". Onaj prvi članak, koji nije izašao u Beogradu, tako je savršeno mizeran da je to neverovatno.

Evo ti, u prilogu, naša izjava u "Vremenu". Znam da je nisi video, pošto je izašla samo u beogradskom izdanju. Da li si uopšte išta o tome našao u *Vremenu*? U redakciji nam kažu da je sve što je u vezi sa tom aferom izašlo samo iz Beograda. A evo, obaveštenja radi, šta je sve bilo.

.....

IV I. XI. Izjava Drainca. Naslov: *Napad na mene* (aluzija, u žanru *agent provocateur*, na istoriju sa Apisom) (...)

V 2. XI. Priložena naša izjava. (Kretenski naslov dala je redakcija, naš predlog bio je: *Jedna konačna likvidacija*.)

Ovu izjavu sastavili smo Mima, ja, Aca i Matić jedne noći, od 9h do 4h ujutru. Smatram je još uvek za odličnu. Nadam se da ćeš se složiti (...)

Da li je Drainac tužio sudu, to ne znamo još. Do sada je samo bio podneo jednu *pretpostavku* policiji (to nije tužba) gde je izjavio da mu je život u opasnosti, da ga gonimo, proganjamo, vrebamo i da, prema tome, traži *zaštitu policije* (divno!) i dozvolu *da nosi oružje* (koju nije dobio). Na osnovu svega toga sazvali su u Upravu grada (krivično odeljenje, u Glavnjači!!!) šest lica koje je Drainac naveo, naime: “izvršioce” Đoku, Đoku i Noja; “podstrekivače” Acu, Matića i mene. Tamo nam je zvanično saopšteno da se uzmemo u pamet, da je “vlast zato tu” da raspravlja, da međusobno raspravljanje vodi anarhiji, da je policija jača i od Drainca i od nas (mi svi u horu: “Razume se!”) i da će nas pri prvom idućem sukobu sa Drincem *sve pohapsiti*, pa onda neka se objašnjava ko je kriv. Etc. Sve to zajedno ne predstavlja ništa ozbiljno. Prema tome, nemaš šta da se brineš, ništa da smišljaš, niti da ne spavaš. Tvoj predlog o nošenju plute, vate etc. u šesiru je nešto genijalno kao humor. Mi smo rešili, odmah čim smo čuli *predstavku*, da tražimo dozvolu da je prepíšemo, pošto je to jedan dokument od prvoklasne vrednosti. Drainca tužiti nećemo; a ako tuži, branićemo se.

Advokatov članak, koji mi danas šalješ, a koji je izašao i ovde, znači za nas jednu sjajnu, jednu genijalnu i sasvim neočekivanu pobeđu. Njime je odjednom jasno i simbolično predstavljen onaj “jaz” o kome ćeš čitati u našoj izjavi. Svi naši napori da se odvojimo od literature, bezopasnog modernizma, da odbacimo toleranciju, priznanje, etc., ono njihovo “*ipak*” o kome je reč u *Uzgred budi rečeno*, nisu toliko uspeli. Da taj jedini naš *point de vue* u celoj ovoj stvari tačno i jasno uhvatimo i vidimo, da dobro shvatimo i iskoristimo posledice tog gesta, koje su bile neočekivane, to priznajem da je zasluga Mima na prvom mestu. Celom ovom stvari on je oduševljen (vidi, u izjavi, pred kraj, rečenicu: “Desilo se da je jedan šamar”... Razumeš, nije Drainac centar, *agens*, determinantan faktor, podmet; nego šamar, koji ga je “privukao”) (...)

Mimino je držanje u ovom trenutku neobično povoljno, čvrsto, lucidno i sasvim na *generalnoj liniji*. A to je za nas važno (...)

Afera sa Drincem, obrt koji je dobila, svakako da će te potpuno zadovoljiti kad vidiš da je to jedan sasvim ortodoksan nadrealistički aktivitet, *au service de la Révolution*, naime demaskiranje lažnog revolucionara (...)

Pripremanje "Saopštenja", koje je išlo mučno, pretrpelo je za ovo vreme potpunu eklipsu. Večeras, kod Ace, ponovo počinjemo ozbiljno. Biće sigurno i individualnih članaka, i o tvom učešću ću ti detaljno pisati. Mima, po svoj prilici, putuje kroz koji dan, i želi, pre nego što ode, da intenzivno učestvuje. Ovoga puta, dakle, njegovo sprovođenje jedne individualne linije poklapa se potpuno sa našim zajedničkim zahtevima i potrebama.

Javi mi, ako imaš vremena onda detaljnije, šta misliš o sledećim dvema stvarima:

1.) U NoI *Le Sur. A.S.D.L.R.* (koji imaš) o članku Jacques Viot: *N'encombrez pas les colonies* (specijalno drugi deo). Kako se to slaže sa tvojim konkluzijama. Mislim da bi specijalno o tome, u vezi sa svojom knjigom, mogao da napišeš jedan *résumé*, jedan *raccourci saisissant*" od apsolutnog prostora do socijalne revolucije" za *Saopštenja*. tj. ako je memorandum NoI jedna psihološka (donekle) dedukcija, ovo bi bila metafizika. I *à rebours*. Pitanja sa tim u vezi su ona oko kojih smo se najviše petljali svi u poslednje vreme. Razmisli ozbiljno o ovome. C'est très nécessaire.
(...)

302

"DÉPLACEMENTS ET VILLÉGIATURES"

(U nedostatku Dnevnika od 17. aprila do 17. septembra 1931)

SEOBA-NACRT-MUNCHEN-PARIZ-VRNJCI-DUBROVNIK-
-BEOGRAD-VRNJCI

Maja napustili stan u kući koja više nije Vučova (Kneginje Ljubice 1), i preselili se u kuću mojih roditelja (Kralja Milana 23).

Narct izašao 29. maja.
Nedelja 7. jun uveče pošli iz Beograda
Ponedeljak 8. jun uveče stigli u München (hitlerovski dućan)
Petak 12. jun iz Münchena u Pariz
Sreda 17. jun prešli iz Hôtel des Glycines u 5, rue du Château
Četvrtak 25. jun ujutru prešli u Hôtel de la Paix (Ile St. Louis)
Nedelja 12. jul pošli iz Pariza trećom klasom sa Kočom
Ponedeljak 13. jul uveče stigli u Beograd
Četvrtak 16. jul uveče pošli iz Beograda
Petak 17. jul ujutru sa mirisom malog voz, gari i lizola stigli u Vrnjce
Utorak 18. avgust uveče pošli iz Vrnjaca
Sreda 19. avgust ujutru stigli u Sarajevo
Četvrtak 20. avgust iz Sarajeva u Dubrovnik (hotel Odak)
Četvrtak 10. septembar brodom iz Dubrovnika u Split
Petak 11. septembar iz Splita u Zagreb
Subota 12. septembar uveče pošli iz Zagreba
Nedelja 13. septembar ujutro stigli u Beograd
Sreda 16. septembar iz Beograda u Vrnjce

304

Jelka Vučo, Marko Ristić, Ševa Ristić (ca.1929)
Snimio Nikola Vučo